

ราคาทองคำที่ต้องรู้

กวี นำพาเจริญ , CFA, FRM

รองผู้จัดการฝ่ายธุรกิจอนุพันธ์

บมจ. หลักทรัพย์ บัวหลวง

19 มกราคม 2552

ราคาทองคำในประเทศไทย

อย่างที่หลาย ๆ คนทราบกันดีว่า ราคาทองคำแท่งในประเทศไทยที่ติดไว้ตามร้านทองจะอ้างอิงตามประกาศของสมาคมค้าทองคำ ทำให้ราคาที่ดีประกาศไว้จะเหมือน ๆ กันหมด ซึ่งหลายคนอาจจะยังมีข้อสงสัยว่าสมาคมค้าทองคำนั้นมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดราคาทองคำแท่งอย่างไร ในแง่มุมของกระบวนการพิจารณา สมาคมค้าทองคำได้มอบหมายให้คณะกรรมการควบคุมราคาทองซึ่งประกอบไปด้วยคณะกรรมการจากห้างทอง 5 แห่ง มีอำนาจในการกำหนดราคาทองคำ โดยมีหลักการตัดสินใจโดยยึดเสียงส่วนใหญ่เป็นหลัก ปัจจุบัน คณะกรรมการทั้ง 5 ประกอบด้วย ห้างทองจินฮั่วเฮง ห้างทองฮั่วเซ่งเฮง ห้างทองเลียงเลียงเฮง พาณิชนิชย์ ห้างทองหลูซังฮวด และห้างทองแต้จิ๋วฮุย ส่วนในเรื่องราคารันนั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่ใช้กำหนดราคา เช่น

1. ราคาทองในต่างประเทศ (Gold Spot) ซึ่งมีใช้ราคาในหน่วยดอลลาร์สหรัฐ และราคาจะอ้างอิงกับทองคำแท่งขนาดหนึ่งออนซ์ที่มีความบริสุทธิ์ 99.99%
2. อัตราค่า Premium (หรือ Discount)
3. ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ
4. Demand และ Supply ของทองคำภายในประเทศ

จากปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาทองคำทั้งหมดข้างต้น เราจะพบว่าปัจจัยด้านราคาทองคำในต่างประเทศ และค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ไม่ขึ้นกับ Demand และ Supply ในประเทศโดยตรง ในขณะที่อัตราค่า Premium หรือ Discount นั้นคือต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการนำเข้า/ส่งออกทองคำนั่นเอง ซึ่งโดยปกติมีค่าอยู่ในช่วง ± 1 ถึง 2 ดอลลาร์สหรัฐต่อออนซ์ สรุปสั้น ๆ ดังนี้ก็คือว่า ราคาทองคำแท่งขนาดหนึ่งบาททองคำและมีความบริสุทธิ์เท่ากับ 96.5 % (เป็นมาตรฐานที่นิยมซื้อขายมากที่สุดดังนี้) หรือ Gold Spot_{96.5%, THB/Baht} จะมีสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{Gold Spot}_{96.5\%, \text{THB/Baht}} = [\text{Gold Spot}_{99.99\%, \text{USD/Onz}} + \text{Premium}] \times \left(\frac{15.244}{31.1035} \right) \times \left(\frac{0.9650}{0.9999} \right) \times \left(\frac{\text{THB}}{\text{USD}} \right)$$

โดย

Gold Spot_{99.99%, USD/Onz} คือราคาทองคำแท่งขนาดหนึ่งออนซ์ที่มีความบริสุทธิ์ 99.99% ในหน่วยดอลลาร์สหรัฐ

Premium คือต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการนำเข้า/ส่งออกทองคำ (สามารถเป็นลบได้)

15.244	คือ น้ำหนักทองคำแท่งหนึ่งบาททองคำ (หน่วยกรัม)
31.1035	คือ น้ำหนักทองคำแท่งหนึ่งทรอยออนซ์ (หน่วยกรัม)
0.9650	คือ ความบริสุทธิ์ ของทองคำแท่งที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงของ Gold Futures
0.9999	คือ ความบริสุทธิ์ ของทองคำแท่งที่ของ Gold Spot ใช้อ้างอิง
THB/USD	คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (หน่วยเป็น บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)

ตัวอย่างเช่น ถ้าราคา Gold Spot_{99.99%, USD/Onz} ปัจจุบันเท่ากับ 830 ดอลลาร์สหรัฐ โดยมี Premium เท่ากับ 1 ดอลลาร์ และอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 35 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น เราสามารถคำนวณราคาทองคำแท่งขนาดหนึ่งบาททองคำและความบริสุทธิ์เท่ากับ 96.5 % หรือ Gold Spot_{96.5%, THB/Baht} ได้เท่ากับ $(830+1) \times (15.244/31.1035) \times (0.9650/0.9999) \times (35) = 13,757.18$ บาท

โดยปกติแล้ว ราคาทองคำในประเทศไทยนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงวันละสองครั้งคือ เช้าหนึ่งครั้ง และช่วงบ่ายอีกหนึ่งครั้ง แต่ในกรณีที่ราคาทองคำในตลาดต่างประเทศมีความผันผวนสูงมาก ราคาทองคำในประเทศไทยอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงถึงวันละสามถึงสี่ครั้งก็เป็นไปได้ ซึ่งนักลงทุนสามารถติดตามราคาทองที่ประกาศโดยสมาคมค้าทองคำผ่านอินเทอร์เน็ตได้ที่เว็บไซต์ www.goldtraders.or.th ได้ตลอดเวลา

ราคาทองคำในต่างประเทศ

ปกติการซื้อขายทองคำในต่างประเทศจะมีการซื้อขายกันตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านรูปแบบต่าง ๆ จากทั่วโลก อาทิเช่น การซื้อขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การซื้อขายทางโทรศัพท์ และการซื้อขายโดยตรงนอกตลาดแบบอื่น ลักษณะของการซื้อขายทองคำจึงมีความยืดหยุ่นสูง เพราะผู้ซื้อและผู้ขายสามารถตกลงหรือเลือกปัจจัยต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ เช่น ราคา ปริมาณ ขนาด ความบริสุทธิ์ และสถานที่ส่งมอบ เป็นต้น

แผนภาพที่ 1 : เวลาทำการในประเทศซึ่งเป็นตลาดซื้อขายทองคำหลักและประเทศไทย

	เวลาทำการตั้งแต่ 9:00 - 17:00 น.													
	2:00	4:00	6:00	8:00	10:00	12:00	14:00	16:00	18:00	20:00	22:00	0:00	2:00	
London														
	21:00	23:00	1:00	3:00	5:00	7:00	9:00	11:00	13:00	15:00	17:00	19:00	21:00	
New York														
	13:00	15:00	17:00	19:00	21:00	23:00	1:00	3:00	5:00	7:00	9:00	11:00	13:00	
Sydney														
	11:00	13:00	15:00	17:00	19:00	21:00	23:00	1:00	3:00	5:00	7:00	9:00	11:00	
Tokyo														
	10:00	12:00	14:00	16:00	18:00	20:00	22:00	0:00	2:00	4:00	6:00	8:00	10:00	
Hong Kong														
	9:00	11:00	13:00	15:00	17:00	19:00	21:00	23:00	1:00	3:00	5:00	7:00	9:00	
Thailand														
	3:00	5:00	7:00	9:00	11:00	13:00	15:00	17:00	19:00	21:00	23:00	1:00	3:00	
Zurich														

คล้ายกับการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ศูนย์กลางหลักของการซื้อขายทองคำนี้มักจะอยู่ในเมืองที่มีตลาดการเงินขนาดใหญ่ในแต่ละภูมิภาค อันได้แก่ นิวยอร์ก (New York) ลอนดอน (London) ซูริค (Zurich)

โตเกียว (Tokyo) ซิดนีย์ (Sydney) และฮ่องกง (Hong Kong) ถ้าสมมติให้ตลาดซื้อขายทองคำในทุก ๆ ประเทศ เปิดทำการตั้งแต่เวลา 9:00 – 17:00 น. แล้ว เราจะพบว่าการซื้อขายทองคำนั้นจะมีการซื้อขายครอบคลุมตลอด 24 ชั่วโมงผ่านตลาดซื้อขายทั่วโลก ดังแสดงในแผนภาพที่ 1 โดยเริ่มจาก ลอนดอน นิวยอร์ก ซิดนีย์ โตเกียว ฮ่องกง และซุริค ตามลำดับ โดยประเทศไทยนั้นจะมีเวลาใกล้เคียงกับเวลาของฮ่องกงและโตเกียวมากที่สุด เพราะเวลาของฮ่องกงและโตเกียวจะเร็วกว่าประเทศไทย 1 และ 2 ชั่วโมงตามลำดับ (ถึงแม้ว่าเวลาทำการในตลาดซื้อขายจริง ๆ จะไม่ใช่ 9:00 – 17:00 น. ทุก แต่โดยภาพรวมแล้ว การซื้อขายทองคำก็ยังสามารถทำได้ตลอด 24 ชั่วโมง)

แน่นอนว่าสภาพคล่องในแต่ละตลาดย่อมไม่เท่ากัน โดยตลาดที่มีสภาพคล่องสูงสุดคือตลาดลอนดอน นอกจากนั้นตลอดการซื้อขาย 24 ชั่วโมงนั้น สภาพคล่องจะมีการกระจุกตัวสูงในช่วงเวลาที่ตลาดในยุโรปเปิดพร้อมกับตลาดนิวยอร์ก หรือประมาณช่วง 4 ชั่วโมงแรกของการซื้อขายในตลาดนิวยอร์กนั่นเอง นอกจากนั้น การซื้อขายทองคำแท่งที่นิยมกันในตลาดโลกมักจะมีมาตรฐานขั้นต่ำเท่ากับ 99.5% (995 ส่วนใน 1000) ซึ่งครอบคลุมถึง สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ประเทศในยุโรปหลายประเทศ และประเทศในตะวันออกกลางด้วย อย่างไรก็ตาม ประเทศในเอเชียบางกลุ่มก็มีการใช้มาตรฐานที่นิยมใช้แตกต่างกันไป เช่น ประเทศญี่ปุ่นและประเทศจีนใช้ 99.99% (999.9 ส่วนใน 1000) และประเทศไทยใช้ 96.5%

London Gold Fixing คืออะไร

London Gold Fixing คือราคาทองคำแท่งขนาดหนึ่งออนซ์ที่มีความบริสุทธิ์ 99.5% ที่ประกาศโดยบริษัทสมาชิก 5 บริษัทของสมาคมผู้ค้าทองคำแห่งลอนดอน (London Bullion Market Association : LBMA) ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับสมาคมค้าทองคำในประเทศไทย โดยปัจจุบันสมาชิกทั้ง 5 ประกอบด้วย Scotia-Mocatta, Barclays Capital, Deutsche Bank, HSBC, และ Société Générale

London Gold Fixing หรือที่มักเรียกกันย่อ ๆ ว่า Gold Fixing หรือ Gold Fix นั้นมีข้อแตกต่างเมื่อเทียบกับราคาทองคำที่ประกาศโดยสมาคมค้าทองคำอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของเวลา เพราะว่า สมาคมค้าทองคำสามารถประกาศราคาทองในประเทศได้หลายครั้ง (ไม่มีการกำหนดแน่นอน) แต่ทว่า London Gold Fixing จะมีการประกาศเพียงวันละสองครั้งเท่านั้น โดยแบ่งออกได้เป็น

1. London Gold AM Fixing

จะประกาศ ณ เวลาประมาณ 10:30 น. ตามเวลาในประเทศอังกฤษ (17:30 น. ตามเวลาในประเทศไทย)

2. London Gold PM Fixing

จะประกาศ ณ เวลาประมาณ 15:00 น. ตามเวลาในประเทศอังกฤษ (22:00 น. ตามเวลาในประเทศไทย)

สำหรับประเทศในเมืองหนาวหลายประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศอังกฤษนั้น เมื่อเข้าสู่ฤดูร้อนจะมีการปรับเวลาให้เร็วขึ้นหนึ่งชั่วโมง เพื่อใช้ประโยชน์จากแสงอาทิตย์ให้มากที่สุดในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ในการให้แสงสว่าง โดยการปรับเวลาของประเทศอังกฤษให้เร็วขึ้นหนึ่งชั่วโมงนี้จะถูกปรับ ณ เวลา

ประมาณดี 1 ของวันอาทิตย์สุดท้ายในเดือนมีนาคม และจะมีการปรับเวลากลับ ณ เวลาประมาณดี 1 ของวันอาทิตย์สุดท้ายในเดือนตุลาคม สำหรับในปี 2552 นี้ ประเทศอังกฤษจะมีการปรับเวลาเร็วขึ้น ณ เวลาประมาณดี 1 ของวันอาทิตย์ที่ 29 มี.ค. 52 และจะมีการปรับเวลากลับ ณ เวลาประมาณดี 1 ของวันอาทิตย์ที่ 25 ต.ค. 52 ผลกระทบจากการปรับเวลาดังกล่าวทำให้ London Gold Fixing ที่มีการประกาศเพียงวันละสองครั้งเท่านั้น จะมีเวลาเร็วขึ้น 1 ชั่วโมงด้วยเช่นกัน ดังนี้

1. London Gold AM Fixing จะประกาศ ณ เวลาประมาณ 16:30 น. ตามเวลาในประเทศไทย
2. London Gold PM Fixing จะประกาศ ณ เวลาประมาณ 21:00 น. ตามเวลาในประเทศไทย

การปรับเวลาข้างต้นนี้จะทำให้ Gold Futures ซึ่งจะหมดอายุในเดือน เมษายน (J) มิถุนายน (M) และสิงหาคม (Q) อาจเห็นราคา Final Settlement Price ได้เร็วขึ้น ส่วน Gold Futures ที่จะหมดอายุในเดือน ตุลาคม (V) นั้นอาจจะได้รับผลกระทบจากการปรับเวลาบ้างในบางครั้งขึ้นอยู่กับว่าวันอาทิตย์สุดท้ายในเดือน ตุลาคมอยู่หลังวันซื้อขายสุดท้ายของสัญญาหรือไม่ โดยถ้ามีการปรับเวลาหลังจากอาทิตย์สุดท้ายในเดือน ตุลาคม ก็จะทำให้เราอาจเห็นราคา Final Settlement Price ของสัญญานั้นได้เร็วขึ้นด้วยเช่นกัน

ยิ่งไปกว่านั้น London Gold Fixing นั้นยังมีข้อมูลแสดงเป็นสกุลเงินทั้งหมดสามประเภท ได้แก่ USD (ดอลลาร์สหรัฐ), GBP (ปอนด์สเตอร์ลิง), และ EUR (ยูโร) ทำให้ London Gold Fixing ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในการใช้เป็นราคาทองคำกลางโดยเฉพาะการใช้เพื่อใช้กำหนดราคาที่ใช้ชำระราคาของตราสารอนุพันธ์และใช้เป็นราคาอ้างอิงในการคำนวณอื่น ๆ และที่สำคัญ London Gold Fixing ยังมีการประกาศเป็น การทั่วไปให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ตลอดที่เว็บไซต์ www.lbma.org.uk/statistics_current.htm

ตารางที่ 1 : London Gold Fixing ณ วันที่ 11 ธ.ค. 2551 เวลา 15.06 น. (GMT)

	USD	GBP	EUR
AM	821.00	548.613	624.620
PM	827.75	554.495	624.011

สำหรับนักลงทุนที่คุ้นเคยกับตราสารทุนและตราสารหนี้อาจจะยังไม่รู้จัก London Gold Fixing และสงสัยว่า London Gold Fixing มีประโยชน์อย่างไร จริง ๆ แล้ว London Gold Fixing ก็คือราคาทองคำในตลาดต่างประเทศที่ ตลาดอนุพันธ์ (TFEX) ได้เลือกใช้เป็นปัจจัยหลักในการคำนวณราคาที่ใช้ชำระราคาวันสุดท้าย (Final Settlement Price) ของสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า (Gold Futures) โดยมีสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{Final Settlement Price} = \text{London Gold AM Fixing} \times \left(\frac{15.244}{31.1035} \right) \times \left(\frac{0.9650}{0.9950} \right) \times \left(\frac{\text{THB}}{\text{USD}} \right)$$

โดย

- 15.244 คือ น้ำหนักทองคำแท่งหนึ่งบาททองคำ (หน่วยกรัม)
- 31.1035 คือ น้ำหนักทองคำแท่งหนึ่งทรอยออนซ์ (หน่วยกรัม)

0.9650	คือ ความบริสุทธิ์ ของทองคำแท่งที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงของ Gold Futures
0.9950	คือ ความบริสุทธิ์ ของทองคำแท่งที่ London Gold Fixing ใช้อ้างอิง
THB/USD	คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (หน่วยเป็น บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)

ตัวอย่างเช่น ถ้าราคา London Gold AM Fixing (USD) ปัจจุบันเท่ากับ 815 ดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 35 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น เราสามารถคำนวณราคาทองคำแท่งขนาดหนึ่งบาททองคำ และมีความบริสุทธิ์เท่ากับ 96.5 % ที่ตลาดอนุพันธ์จะนำมาประกาศเป็น Final Settlement Price ได้เท่ากับ $(815) \times (15.244/31.1035) \times (0.9650/0.9950) \times (35) = 13,558.75$ บาท

จากสมการข้างต้น เราจะเห็นว่าการคำนวณ Final Settlement Price ซึ่งเปรียบเสมือนราคาปิดสุดท้ายของ Gold Futures นั้นจะมีตัวแปรหลักสองตัวคือ London Gold AM Fixing (ประกาศ ณ เวลาประมาณ 17:30 น. ตามเวลาในประเทศไทย) และ อัตราแลกเปลี่ยน (THB/USD) ซึ่งผลลัพธ์ของสมการข้างต้นก็คือ ราคาทองคำแท่งขนาด 1 บาททองคำที่มีความบริสุทธิ์ 96.5% และมีหน่วยของราคาเป็นบาทนั่นเอง หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ ราคาทองคำในต่างประเทศที่เปลี่ยนมาเป็นบาทแล้วนั่นเอง ทำให้ราคานี้จะมีความแตกต่างจากราคาทองคำในประเทศบ้างโดยปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความแตกต่างก็คือค่า Premium (หรือ Discount) ที่ใช้ในการกำหนดราคาทองคำในประเทศ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

1. บมจ. บริษัทตลาดอนุพันธ์, **GOLD FUTURES** ซื้อขายมั่นใจ มีโอกาสทำกำไรบนราคาทอง, พิมพ์ครั้งที่ 1, แอลทีเพรส, 2551
2. คำชี้แจงการกำหนดราคาทองคำของสมาคมค้าทองคำ, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <http://www.goldtraders.or.th/>, (ประกาศเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2551)
3. **Statistics**, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <http://www.lbma.org.uk/stats>, (วันที่ค้นข้อมูล 12 มกราคม 2552)
4. **Gold Markets**, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก www.goldprice.org, (วันที่ค้นข้อมูล 12 มกราคม 2552)
5. World Gold Council, **Trading and The Markets**, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก www.gold.org, (แก้ไขล่าสุดเมื่อ ธันวาคม 2550)